

L'oportunitat de l'alimentació ecològica

Els productors i elaboradors de productes ecològics miren de deslliurar-se del llast del desconeixement i la manca de promoció que han viscut aquests darrers anys. A Catalunya, el sector agafa embranzida per fer-se fort i convertir-se en un mercat estratègic en l'economia del país.

Catalunya va ser pionera en la introducció i el desenvolupament de les produccions agroalimentàries ecològiques, però ara ha de fer mans i mànigues per situar-se novament al capdavant d'un mercat estatal que s'ha quedat estancat a la cua d'Europa. "Aquí, la producció ecològica amb prou feines és del 1%. El consum per càpita volta els 6 euros anuals, mentre que la mitjana europea és entre 40 euros i 45 euros i, a països com Finlàndia o Àustria, se superen els 120 euros anuals", diu Tomás Redondo, vice-president de l'Associació de Productors, Elaboradors i Comercialitzadors de Productes Agroalimentaris Ecològics de Catalunya (APECPAE), que reconeix amb aquestes xifres la situació alarmant que viu el sector. Amb més de 60.100 hectàrees i 1.068 operadors certificats l'any passat, a Catalunya es produeix el 7% dels aliments ecològics —és a dir, aquells que s'han elaborat sense emprar productes químics— de tot l'estat espanyol i es consumeix el 30% del pastís. Per una altra banda, amb més de 64.500 hectàrees i 3.747 operadors certificats el 2006, el País Valencià també es converteix en una gran plaça per a l'alimentació ecològica, igualment com les illes Balears, un dels grans referents del consum ecològic, gràcies a l'elevada població estrangera que hi viu, sobretot alemanys, que tenen una cultura d'alimentació ecològica molt arrelada.

Per a Redondo, creador de Natursoy, la primera empresa que elabora una hamburguesa vegetal en aquest mercat, l'endarreriment del mercat a casa nostra té dos factors. En primer lloc, un problema d'arrel cultural. "Hem estat una població eminentment rural i mantenim la creença que els nostres productes són de fiar, malgrat que s'hagin emprat pesticides per a produir-los", apunta Redondo. Des de la seu a Masquefa, Pere Chavarría, director tècnic de Salut e Imaginación, S.L., una de les empreses més importants del mercat de l'alimentació ecològica, hi assenteix. "Aquí no s'ha produït el canvi cultural que hi ha hagut en alguns altres països europeus. Tenim la nostra dieta mediterrània i no tenim consciència que calgui menjar més bé".

La confusió del 'bio'. Tanmateix, productors i elaboradors coincideixen a assenyalar que la deixadesa de l'administració pública ha fet perdre pistonada al sector ecològic respecte a la resta d'Europa, "sobretot per l'efecte negatiu que ha tingut l'ús consentit del terme *bio* en aliments que no provenen de l'agricultura ecològica", explica Redondo. El problema ve d'anys enrere, quan la indústria convencional utilitzà aquest terme contravenint les normatives europees —que havia restringit els termes *orgànic*, *ecològic* i *biològic* a designar els productes derivats de l'agricultura ecològica—, mentre l'administració central hi feia

els ulls grossos, motiu pel qual fou amonestada per la Unió Europea. "Nosaltres entenem que, amb aquest consentiment, i hagué prevaricació i ens agradaria que hi hagués alguna sanció", reclama Redondo. Alhora es lamenta: "En definitiva, el mal ja és fet. La confusió generada per aquest terme ha fet que ara el nostre mercat se situï a la cua del sector europeu."

Preus elevats i mala distribució. A banda d'això, la manca de punts de venda distribuïts arreu del territori i el preu dels productes, a vegades més car que el convencional, són frens per al consumidor. Per al vice-president de l'APECPAE, el tabú del preu fa temps que s'ha superat i ja no és determinant, però sí que ho són la disponibilitat i el coneixement. "Qui coneix el producte ecològic no el troba al seu punt de compra habitual, i aquell que estaria disposat a comprar-lo, ni tan sols el coneix", resumeix. Per superar el llindar del 1%, que permetria l'eclosió del sector, productors i elaboradors demanen a l'administració un esforç important en la promoció i la divulgació, tal com s'ha fet en alguns altres països, a més de transparència en la informació que rep el consumidor, a fi de superar l'estadi de pacte tàcit de no agressió en què conviuen ambdós mercats —ecològic i convencional. "Si en alguns altres països el consumidor té tota la informació necessària per a saber què menja, aquí d'administració ens ha demanat del dret i del revés que parlem de les virtuts dels nostres productes, però que no comparem." A més, reivindica que només amb aquesta transparència informativa es pot explicar al consumidor "que la producció intensiva convencional pot ser més competitiva en preus perquè, sovint, no aplica les despeses ambientals que se'ns demana als productors ecològics".

Crítiques a les taxes de certificació. Però el greuge no és tan sols amb la producció convencional. "Catalunya és el territori que més tributa per productes ecològics de tot l'estat espanyol, motiu pel qual ens trobem en un desavantatge clar", denuncia Pere Chavarría. L'agreu-

Com més va, més consumidors saben les virtuts dels productes ecològics.

jant ha arribat a tal punt que algunes empreses elaboradores catalanes han deixat de pagar les taxes públiques de certificació fixades per la Generalitat i que han de pagar obligatòriament per acreditar el segell ecològic del Consell Català de la Producció Agrària Ecològica, l'única entitat que audita i certifica que els agricultors, ramaders, apicultors, elaboradors i comercialitzadors de Catalunya compleixen la normativa europea sobre producció agrària ecològica. Tomás Redondo pren la seva empresa com a exemple: "Amb una facturació de poc més de 7 milions d'euros, Natursoy ha abonat uns 24.000 euros per un servei de certificació que en podria costar 1.500 euros." Diu que el motiu d'aquesta desproporció és un principi de "solidaritat" establert pel CCPAE, que estableix unes taxes d'acord amb la facturació, "motiu pel qual molts elaboradors hem de pagar aquestes quantitats desmesurades mentre un productor només paga entre 300 euros i 400, molt per sota del valor del servei de certificació", afegeix. Daniel Valls, president del CCPAE, assegura que, "en línies generals, es paguen uns imports inferiors a les despeses reals de certificació".

Tot i les crítiques, els productors i elaboradors veuen esperançats el futur del sector de l'alimentació ecològica, en la mesura que el consumidor va sabent progressivament les virtuts dels seus productes i es deixa seduir pel seu valor afegit. "Hi ha un neguit per aquest tipus de producte que, de mica en mica, comença a entrar al circuit convencional", adueix Chavarría. Malgrat les grans expectatives suscidades, productors i elaboradors busquen en l'administració catalana el suport necessari. "Necessitem una administració més proactiva, que penalitzi menys i que doni un suport ferm a aquest sector", reclama Chavarría. "Ara com ara només hem sentit paraules i hem vist algun gest, però necessitem un suport decidit i continuat si volem convertir-nos en un sector estratègic per a l'economia catalana", retreu Redondo, que creu que no es poden deixar perdre més trens.

Laura de Andrés Creus

